



## Na Lappersfort nu ook het Scheutbos voor de bijl? Bosbehoud en bosuitbreiding in Vlaanderen: dweilen met de kraan open

Nadat er in het dossier van het Lappersfort recent enkele onheilspellende ontwikkelingen werden gemeld, lijkt nu ook het Scheutbos in Kaprijke aan de beurt. Nog een bos dat ten onder lijkt te zullen gaan aan - hoe kan het ook anders - de Vlaamse bouwwoede. Eén gemak heeft deze stortvloed aan ontbossingsberichten wel: wat de Vereniging voor Bos in Vlaanderen vorige week nog schreef over het Lappersfortbos, kunnen we nu perfect recyclen voor het Kaprijkse Scheutbos. Geef toe: het is een schrale troost... Eén verschil: de bomen hoeven hier niet te wijken voor loodsen, parkeerplaatsen en kantoorgebouwen zoals in Brugge; in Kaprijke zullen ze plaats maken voor luxueuze villa's.

Het Scheutbos maakt deel uit van de Meetjeslandse bossengordel, die de bosgebieden van Maldegem tot Oosteeklo en zelfs tot in Wachtebeke met elkaar verbindt. Al van oudsher komt de Meetjeslander hier ontspanning zoeken door een boswandeling, een bezoek aan de 'magische' Bevende Hazelaar, een tochtje langs het geboortebos of het speelbos met de kinderen, een wandeling langs eeuwenoude eiken in het Bellebargiebos, en een pannenkoek of streekbier op één van de vele terrasjes in de buurt. Het toegankelijke deel van de Lembeekse Bossen (met dank aan de Watermaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos en een aantal privé-eigenaars!) wordt op zonnige dagen dan ook echt platgelopen. En wat doen we dan? Even verderop een bos verkavelen... In een omgeving die om bosbehoud en verdere bosuitbreiding schreeuwt.

Het Scheutbosdossier sleept al jaren aan. En opnieuw komt een 'oplossing' uit de bus waarbij het bos aan het kortste eind trekt. Jaren geleden lieten bouwpromotoren hun oog op dit mooie plekje vallen. Wat volgde, waren jaren van strubbelingen en vertragingen, want zowat iedereen was en is het erover eens: op deze plek is er écht geen nood aan nieuwe luxueuze bouwpercelen. Wat nu als een 'eerbaar' compromis wordt voorgesteld, is in werkelijkheid de kapping die natuurgroeperingen al zoveel jaren trachten te vermijden. Sta ons toch maar toe het maatschappelijk belang van nieuwe villawoningen in de Lembeekse Bossen te betwijfelen.

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen betreurt deze ontwikkeling. Scheutbos en Lappersfort staan zij aan zij in de problematiek van de zonevreemde bossen: bossen die door vergissingen of geldbejag in het verleden ingekleurd staan als harde bestemmingen, en daardoor sterk bedreigd zijn. Want nog steeds is 10.000 ha bos bedreigd in Vlaanderen... Vlaanderen heeft niet alleen veel te weinig bossen (na Ierland en Nederland is Vlaanderen nog steeds de bosarmste regio van West-Europa), de bestaande bossen worden ook nog eens bedreigd. Arm bosarm Vlaanderen...

Even de klok terugdraaien naar de jaren '70 van de vorige eeuw: de opmaak van de gewestplannen gebeurde toen, en daarbij werd nogal zorgeloos omgesprongen met de bossen.

Vreemd genoeg belandden die maar al te vaak in andere bestemmingen op dat gewestplan. Het resultaat is dat van de ongeveer 148.000 hectare bos die Vlaanderen vandaag nog rijk is, er ca. 40.000 hectare 'zonevreemd' is: die bossen worden juridisch niet beschermd, ze hebben een andere 'gewestplanbestemming'. Een vierde van de bestaande bossen in Vlaanderen is dus zonevreemd. Het Lappersfort is het bekendste voorbeeld: het is deels parkzone, maar ook deels industriegrond en k.m.o.-zone. Het Scheutbos is een ander voorbeeld, dat op het gewestplan ingekleurd staat als 'woonparkgebied', plaats voor de betere villawoning met andere woorden.

Opnieuw dus een symboolbos dat plaats zal maken voor andere harde toepassingen. En ook in dit dossier durft de Vereniging voor Bos in Vlaanderen de absolute noodzaak aan ontbossing voor een nieuwe woonwijk in het buitengebied te betwijfelen. De gemeente Kaprijke stelt zelf dat ze eerder nood heeft aan woningen voor de lage en gemiddelde inkomensklasse, woningen die ze perfect in andere zones kan en wil realiseren. Maar nee, omdat de wet het toelaat moet het Scheutbos eraan geloven en zullen er villa's worden neergepoot.

De realiteit is gewoon dat van de 40.000 hectare zonevreemde bossen er ongeveer 10.000 hectare in de zogenaamde 'harde gewestplanbestemmingen' ligt: industriegebied, woongebied, recreatiegebied. Deze 10.000 hectare kan met een simpele stedenbouwkundige vergunning worden gekapt, en dat gebeurt - gemakkelijks halve - maar al te vaak. We kunnen dus stellen dat 10.000 hectare bos rechtstreeks wordt bedreigd, wat ruw geschat goed is voor zo'n 4 miljoen bomen.

Internationaal wordt bosbehoud als één van de pijlers van het nieuwe klimaatbeleid naar voren geschoven, ook door de Vlaamse politici, maar in Vlaanderen zijn we hiertoe blijkbaar niet in staat... Toch wel gek, vindt u niet, dat vandaag in het rijke Vlaanderen 10.000 hectare bos acuut bedreigd is en perfect legaal kan worden gekapt? Dit staat trouwens in schril contrast met de engagementen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), hét kader voor ruimtelijke ordening in Vlaanderen, dat stelde dat er tegen 2007 tienduizend hectare meer bos moest zijn. Een doelstelling die bij lange na niet is gehaald. Het RSV stelt bovendien dat men "de versnippering van de bestaande bossen moet tegengaan" en men "alle bestaande bossen moet beschermen en bosuitbreiding realiseren".

Het RSV gaat dus uit van bosbehoud en bosuitbreiding, maar in de praktijk gaat het toch wel even anders. Cijfers uit het Natuurrapport 2005 bewijzen duidelijk dat de inspanningen voor bosuitbreiding - gemiddeld 309 ha/jaar van 1994 tot en met 2005, wat overigens nog veel te weinig was om de doelstelling van 10.000 hectare te halen - bijna integraal teniet werden gedaan door de vergunde ontbossingen. De netto bosuitbreiding, de jaarlijkse bosuitbreiding min de jaarlijkse ontbossing dus, bedroeg in die jaren immers slechts 72 ha/jaar. Jaarlijks 309 hectare bebossen om er tegelijkertijd 237 te ontbossen: dweilen met de kraan open heet dat toch? Bovendien constateren we vandaag op het terrein dat de bosuitbreiding stagneert: bosuitbreiding door overheden, maar ook door privé-personen en -organisaties is de laatste jaren fel teruggelopen. De redenen zijn al jaren bekend. Er is onder meer dringend nood aan een versoepeling van de procedure voor de vergunning van de bebossing van gronden, zowel door overheden als door privé-personen. Vandaag is het immers zeer courant dat de ene Vlaamse overheid de andere belet om de doelstellingen van de Vlaamse Regering waar te maken. Begrijpe wie begrijpen kan.

Wordt het dan ook niet stilaan tijd dat ook de Minister van Ruimtelijke Ordening het probleem van de zonevreemde bossen onderkent en er eindelijk eens echte oplossingen voor uitwerkt? Zijn Ruimtelijk Structuurplan moet toch ergens voor staan? Voor zonevreemde bedrijven en

woningen blijkt men bovendien heel wat flexibeler te zijn en wordt er vaak wél een wit konijn uit de hoed getoverd. In de vorige legislaturen werden zo niet minder dan 23.000 zonevreemde bedrijven alsook 130.000 zonevreemde woningen geregulariseerd. Volgens de Regering zelf werd door die operatie 3.000 hectare industriegebied geregulariseerd en bijkomend voorzien in Vlaanderen. Meteen ook de meest waardevolle zonevreemde bossen regulariseren was echter niet bespreekbaar.

Vorig jaar is duurzame ontwikkeling een grondwettelijk beginsel geworden: kunnen we de duurzame ontwikkeling van ons landschap, en de rol van ruimte voor bos en natuur daarin, misschien even opnieuw op de agenda zetten? Beste politici: in dit bosarme Vlaanderen moet er toch echt wel iets beters te verzinnen zijn dan de nodeloze kap van weer maar eens een bos?

Bert De Somviele  
Directeur  
Vereniging voor Bos in Vlaanderen  
Tel: 09/264.90.49  
GSM: 0474/274.094  
[www.vbv.be](http://www.vbv.be)

Wim Slabbaert  
Secretaris  
Natuur en Landschap Meetjesland vzw  
Tel: 09/378.52.66  
Secretariaat: 09/377.93.00, [info@NLMeetjesland.be](mailto:info@NLMeetjesland.be)  
[www.NLMeetjesland.be](http://www.NLMeetjesland.be)